No. 3. 1843.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 6 Jannarij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elke regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

Een woord over de voorgedragen belasting op de successie in de r e g t e lijn.

Er is strijd ontstaan over de vraag, in hoe verre de regering eene belasting op de successie in de *regte* lijn, onder de middelen van ontvangsten op de ingediende begrootingswetten had moeten voordragen, nadat de meerderheid van den Raad van State die voordragt, als minder doelmatig en gewild, had voorgesteld. Velen hadden verlangd dat de regering dat middel zou hebben opgegeven. Ik eerbiedig die meeningen, maar deel niet in dat verlangen. Ik verheug mij integendeel, dat de regering het middel heeft voorgedragen. Deze zinsnede beslist nog niets over de *al* of *niet* doelmatigheid der voordragt zelve. Ik behandel een punt van *beginselen*. De regering moest een middel vinden om de ontvangsten te vermeerderen. Waar schier alles is belast, en elke belasting tot meer dan gewone hoogte is opgevoerd, dáár is die taak niet zoo gemakkelijk. Er werd gedacht aan eene belasting op de inkomsten. Ik wensch de regering geluk, dat zij dit denkbeeld heeft laten varen, — het zou den appel der tweedragt geweest zijn geworpen in ons midden. De *hoogste* nood alleen kan dat middel wettigen. Men vestigde zijne gedachten op eene belasting op de successie in de *regte* lijn. Men overtuigde zich van de meerdere doelmatigheid van dat middel van inkomsten. Men zag er wel enkele bezwaren van in; maar vond het evenwel het raadzaamst wat in de *gegeven omstandigheden*, in den *bestaanden toestand*, kon gekozen worden en toegepast. De Raad van State, althans hare meerderheid, was van een tegenovergesteld gevoelen. De regering echter werd niet overtuigd door de haar medegedeelde tegenredenen. Zij veranderde niet van meening en zij had den moed, de voordragt van hare innigste overtuiging, aan de wetgeving aan te bieden. Het heeft mij verwonderd, — ik kom er onbewimpeld voor uit, dat men die handeling niet meer op hare regte waarde heeft weten te schatten. Vóór alles moet men beginnen billijk te zijn. Men mag, waar het bestaat en gevonden wordt, het verkeerde en min gelukkige aanwijzen, — dit onbewimpeld maar bescheiden te doen, acht ik zelfs hoogen burgerpligt; — maar men moet ook het goede erkennen en opmerken waar het gevonden wordt. Ditmaal toch heeft de regering een bewijs gegeven van *zelfstandigheid* en van *eigen* overtuiging. Wordt de wet verworpen, — het gegeven bewijs houdt zijne waarde. Men klaagt, — en waarom zou ik het terughouden? niet altijd zonder rede, — dat de regering niet genoeg zelfwerkende is, niet standvastig, niet onafhankelijk, niet moedig genoeg, — en als zij het bewijs van het tegendeel levert, als zij den goeden weg inslaat, dan wordt dat bewijs voorbij gezien en niet naar waarde geschat. Men behoorde billijker, regtvaardiger te zijn, althans, zoo men alleen de goede zaak en het heil van het vaderland bedoelt. Ik hoop dat de regering den ingeslagen weg zal blijven volgen, dan zullen de wetsontwerpen voortaan geene voordragten zijn, gebouwd op concessien, verleend aan onderscheidene belangen, of in zich vereenigende de verzoening van eene verscheidenheid van soms onvereenbare gezigtspunten; — maar het zullen ontwerpen worden, steunende op vastheid van beginselen, op éénheid van zamenstel, op zuiverheid van bedoelingen, juister en eenvoudiger van uitdrukking, als het uitvloeisel van eigen oordeel, van eigen inzigt en van eigen overtuiging. Op die wijze voorgesteld, zal de verdediging krachtiger en, omdat zij op de innige zekerheid eener vaste overtuiging steunt, minder gezocht en derhalve welsprekender en vermogender zijn.

In ons land, althans in den *tegenwoordigen* tijd, is dat behoefte, altijd wel noodig, maar nu *hoogstdringend* geworden. Zonder onafhankelijkheid van geest, zonder eigen overtuiging, verkregen door een gezet onderzoek en na aandachtige overweging, zonder zelfstandigheid is het onmogelijk geworden, *goed* en *wel* te regeren. Zich schikkende en plooijende naar de verscheidenheid der meeningen, naar de veelheid van inzigten is men den stroom gelijk, — den vloed *voorwaarts*, door de ebbe *rugwaarts* gedreven. Gelooft men mij niet? Ik wijs op de veelheid van meeningen geuit door *bevoegde collegiën* nog wel, over het stem- en kiesregt, en vraag dan met gerustheid, wat wetenschap en wat wijsheid uit alle die omslagtige verbalen is gewonnen voor den Minister. Ik vraag of er veel bruikbaars geleverd is en hoe bont en verward een wetsontwerp er zal uitzien, gebouwd op die verslagen, ingerigt naar die verscheidenheid van bijzondere oogpunten en belangen? Ik vraag meer: is het bewijs niet geleverd, dat de regering den tijd en de hoogte der beschaving zal moeten raadplegen, eigen overtuiging zal moeten volgen en de onbeschroomde toepassing onzer *grondwettige* beginselen en voorschriften met de meeste vrijgevigheid manmoedig zal moeten huldigen, wil zij iets goeds voortbrengen, om het met waardigheid, klem en ernst te kunnen verdedigen?

Wie derhalve den Minister van Finantiën in dezen moge laken, — zij het al dat de meerderheid hem veroordeele, — ik schroom niet, in deze, er voor uit te komen, dat het van moed en geestkracht, van zelfstandigheid en innige overtuiging getuigt, den weg te volgen, die bij deze voordragt is ingeslagen.

Een enkel woord over de voordragt van het middel zelve.

Het wordt, door de meerderheid, veroordeelt. Men noemt het impopulair. Men wil niet dat de bezittingen bekend worden. Men voert duizend en één bezwaren in. Er zijn er die ik zou kunnen tegenspreken. Er zijn er die ik zou moeten toestemmen. Ik verdiep mij daarin voor als nog niet, maar wil alleen vragen, of er in de rei der belastingen die bestaan, geene te vinden zijn op welke men gelijke aanmerkingen zou kunnen maken. Is het geen grooter hardheid, dan vele der genoemde bezwaren, dat men den mingegoeden, — en dat is een aanzienlijk deel der natie, — als dwingt om *rogge* in plaats van *tarwe* te eten. Weegt het bezwaar der *publiciteit* van bezittingen daartegen op? Waarom voorziet de schatkist niet in de behoefte aan goed betaalde vrijwilligers ter verdediging van het vaderland, — maar roept de wet uwe zonen op? De nood dwingt, — belet te doen wat men zou willen, — beveelt wat men liever niet wenschen zou. Welnu, die zelfde nood, die eigen behoefte vordert eene belasting op de successie, geheven in de regte lijn. Er is gevraagd, of er dan op de begrooting niet kan worden bezuinigd? Ik antwoord volmondig, *ja* en te gelijk *neen*. *Neen*, zoo gij uwe tegenwoordige inrigting van huishouding en zamenstel behouden en handhaven wilt. *Ja*, zoo gij eene nieuwe orde, *eenvoudiger* en *beter* wilt invoeren. Maar hef dan geene klaagtoonen aan als uw provincialismus wordt gekrenkt, — als de helft uwer ambtenaren wordt heengezonden. Ja, er is veel, oneindig veel nog te bezuinigen, zoo men vereenigen en ineen smelten — zoo men vereenvoudigen en verbeteren wil. Men make eene schets van eenvoudiger huishouding van boven tot beneden; — men trekke de kosten zamen, en men zal versteld staan, ja het zal de hoogste verwachting overtreffen, dat bij ruimer en fatsoenlijker bezoldiging er *zoo veel* kan worden uitgewonnen. Maar zoodanig geneesmiddel mag bij ons *héroique* worden genoemd. De vertegenwoordiging moet het ernstig en krachtig, als het *eenig* redmiddel, aangeven, wil het voorschrift altans effect sorteren en doelmatige of gewenschte werking doen. Hoe het zij, mijnes inziens zal het bij de verwerping der voordragt niet genoeg zijn een afkeurend votum te geven, — men zal een ander en beter middel ter voorziening in het te kort moeten aanwijzen, — of men zal, onbewimpeld, een minder omslagtige, eenvoudiger en min kostbaarder inrigting van huishouding uit den boezem der vertegenwoordiging moeten inroepen. De wijsheid der Kamer beslisse! Haar oog zij bij uitsluiting gerigt op het heil van het vaderland en op de belangen der natie die zij voorstaat en vertegenwoordigt.

HEIJNENOORD, 30 December 1842. VOGELSANG.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Berlijn, 27. December. Ook hier begint men, zoo al niet aan eene algeheele ontwapening, toch aan eene reductie van uitgaven voor het ministerie van oorlog te denken. Een goeden indruk heeft een artikel der Parijsche Presse gemaakt, in hetwelk krachtig op eene ontwapening door geheel Europa aangedrongen wordt, waardoor Frankrijk alleen jaarlijks 200 millioen besparen zou. Naast Frankrijk behoorde echter ook Rusland, als de grootste magt op het vaste land, in deze zoo hoogst gewigtige aangelegenheid met een goed voorbeeld voor te gaan. Rusland behoorde zulks te eer te doen, daar het thans de dienstjaren van 25 op 10 teruggebragt heeft en dus eene veel grootere ligting bevelen moet, wanneer het de sterkte der armee op denzelfden voet behouden wil. Hierdoor zou echter de ontevredenheid der Russische aristocratie, die hoofdzakelijk de recruten van hare goederen leveren moet, niet weinig toenemen. Gaan echter Frankrijk en Rusland met een goed voorbeeld voor, dan kan ook Duitschland zonder gevaar voor deszelfs onafhankelijkheid en zelfstandigheid, terstond volgen.

— Volgens eenige dagbladen, zijn de gezamentlijke officieren van het Russische schip Ingermanland, hetwelk aan de Noorweegsche kust heeft schipbreuk geleden, gedegradeerd, behalve de bevelhebber, alzoo het bewezen is, dat deze op het oogenblik van het ongeluk, door een neervallende ra gewond is geworden.

ENGELAND.

— Als een bewijs hoezeer de armoede in Londen toeneemt, wordt medegedeeld: dat alleen in het kerspel dier stad, *Mary Le Bone*, het aantal bedelaars in de twee laatste jaren ruim 2000 is toegenomen, en dat der schamele armen met 300. Het getal der vierpondsbrooden die uitgedeeld zijn, bedroeg in 1840 ruim 21,000 en in 1842 reeds meer dan 133,000. De uitdeelingen in geld in het eerstgenoemde jaar ruim 17,000 P. S. In 1842 zijn 10,000 recepten meer aan de armen verstrekt dan in 1840. Alleen in dat kerspel telt men 5396 bedeelde en 1797 schamele armen.

FRANKRIJK.

— Het *Journal de l'Ain* bevat het volgend belanghebbend verhaal.

Den 25. Dec. ll. had een 18jarig meisje, met name *Descher*, die bij haren vader, gendarme te Brenod, woonachtig was, zich op weg naar Nantau begeven, om hare zuster te gaan bezoeken. Door het gebergte van Bugeij terugkeerende, geraakte zij, op de hoogte van den Mont-d'Ain, van den weg en verdoolde zij bij den door eenen mist zwaren verergerden donker in het woud. Ongelukkig boven op eene steenrots geraakt zijnde, stortte zij en van rots tot rots, de een van 18, de ander van 12 meeters hoogte, ter neder, blijvende eindelijk rusten op een punt, waar zij geenen stap konde wagen, zonder het uiterst gevaar van in eenen afgrond te storten.

Haar angstgeschreeuw, werd den ganschen nacht door, in het dorp van Neijrolles gehoord en de ingezetenen deden al het mogelijke om haar hulp te doen geworden. Het moetende opgeven, hierin gedurende den nacht te slagen, ontsteken zij vuren, om haar ten minste kennis te geven, dat hare noodstem gehoord was en men haar niet zou verlaten.

Bij het aanbreken van den dag verscheen ook de maire van Neijrolles daar ter plaatse, en voerde men ladders en touwen aan. Meer dan 150 personen betoonden zich bereid, met eigen lijfsgevaar, het uiterste te wagen; eerst na twee uren arbeids en zwoegens, met klimmen van rots tot rots, gelukte het aan vier kloeke borsten, haar zoo vèr te naderen, dat een hunner zich, met touwen onder de armen tot haar kon laten afzakken. Hij vond haar wonderdadig behouden en zonder ander letsel dan eenige lichte kneuzingen. Door hare redders opgehaald, hebben deze het genoegen mogen smaken, haar aan hare beangste ouders terug te geven.

SPANJE.

— Indien de opgave niet overdreven is, hebben tusschen de zestig- en tachtigduizend inwoners van Barcelona, en dus bijna de helft der geheele bevolking, sedert den aanvang der troebelen die stad verlaten.

NEDERLANDEN.

WEST-ZAANDAM, 2 Januarij. Gisteren morgen heeft alhier een verschrikkelijk ongeluk plaats gehad. Met het slaan van half zes ure is, bij den tweeden slag, de toren, die, zoo men weet, niet op, maar naast de kerk stond, en aan welke herstellingen werden gedaan, onverwacht ingestort; in een neven den toren staand huisje, hetwelk door de bouwvallen van den toren overstelpt is geraakt en op eene ontzettende diepte in den grond is geslagen, bevonden zich acht personen: de man, de

vrouw, een knecht en vijf kinderen; van deze onder de poppen bedolven ongelukkigen was, bij het afzenden van dit berigt, nog geen spoor gevonden.

— Men verneemt dat het hoofdbestuur van de maatschappij van Weldadigheid eenparig zijn ontslag heeft ingezonden aan Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken.

— Bij besluit van den raad van bestuur van het groothertogdom Luxemburg, van den 24 December laatstl., zijn wachten en patrouilles in dat Groothertogdom (de stad Luxemburg alleen uitgezonderd) georganiseerd, tot handhaving der openbare veiligheid, en wel op grond dat, ofschoon maatregelen worden genomen tegen de buitengewone duurte der levensmiddelen, eenige kwalijkgezinde personen in sommige gemeenten rondloopen, die, onder voorgeven dat er gebrek zou bestaan, met bedreigingen levensmiddelen vorderen.

GOES, den 1. Januarij. Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank alhier, van 29 December jl., zijn de Personen van *A. den Engelsman*, Drooger, *E. Gunst*, Stamper, *M. van Buiten*, Onderman en *A. Fruitier*, Boekhouder der Meestoof *Vooruitzigt en Geluk*, te *Stoppeldyk*, ter zake van overtreding der Reglementen op de bereiding en den handel der Meekrappen en Mullen, bepaaldelijk de drie eersten wegens *het terug houden in de Stoof van Aards of zoogenaamde Bloemen, welke na de uitzeeling der Mullen overblyven*, en de laatste wegens *medepligtigheid daaraan*, veroordeeld: de eerste tot eene geldboete van 15 gulden, de tweede en derde ieder tot eene geldboete van 10 gulden, en den laatsten tot eene geldboete van 25 gulden, met de kosten; en tot verbeurt verklaring der *negen vaten*, zoo als die met gemelde aarde gevuld en gekuipt, bij het in den handel brengen derzelve zijn in beslag genomen.

DELFT, 2 Januarij. Uit eene bekendmaking van het stedelijk bestuur alhier blijkt, dat Z. M. de Koning, benevens Z. K. H. de Prins *van Oranje*, Beschermheer der nieuwe Akademie alhier, zich aanstaanden Woensdag herwaarts zullen begeven tot opening van die inrigting. Er zullen bij deze inwijding onderscheidene feestelijkheden plaats hebben. Des avonds zal de stad verlicht worden.

Men verzekert, dat het getal kweekelingen, dat bij het examen is toegelaten, omtreeks 50 bedraagt.

Men heeft in het gebouw der Akademie proeven genomen van het gazlicht, dat men aldaar gebruiken wil; welke proeven met het beste gevolg zijn bekroond.

ROTTERDAM, 2 Jan. Gedurende het jaar 1842 zijn alhier uit zee gearriveerd 2,051 schepen, zijnde 108 meerder als in 1841; en uitgezeild 2 067 schepen, zijnde 26 meerder als in 1841. — Te Schiedam zijn uit zee gearriveerd 199 schepen. — Te Maassluis 5, en uitgezeild 526 schepen, behalve de haring- en vischschepen.

UTRECHT. Teregt mogt de *Vlissingsche Courant*, bij het overnemen eener begrafenis-geschiedenis uit ons blad, destijds zeggen dat, indien wij niet voor de waarheid in-stonden, zij dezelve alle geloof zoude moeten ontzeggen en bijna niet konde gelooven dat in onze verlichte 19. eeuw in Nederland zoo iets kon gebeuren. Maar wat zal de *Vlissingsche Courant* nu wel zeggen van het onderstaande, dat met regt een *schandaal* moet genoemd worden. Toenmaals bleef het nog maar bij bedreigingen, en de verkoos liever op het gewone kerkhof in ongewijde aarde zijn kind te laten rusten, dan zich aan zulke honende en vernederende bepalingen te onderwerpen, als er op het Roomsch Catholijk kerkhof alhier schijnen te gelden.

Voor eenige dagen stierf er buiten de Tolsteeg-poort zekere vrouw......; aan eene bus deel hebbende had haar man eene eikenhouten kist laten maken, vermeenende deze en andere begrafenis kosten te zullen goed maken uit hetgeen hij uit de bus ontvangen zoude. Toen hij zich echter bij de administratie der bus vervoegde, hoort hij, dat er niets kon uitbetaald worden, daar zijne vrouw nog te kort in de bus geweest was, waardoor hij genoodzaakt was een vrij graf op het Roomsch-Catholijk kerkhof buiten de Wittevrouwenpoort te verzoeken.

Daags voor de begrafenis hoort de man, dat er op dat kerkhof niemand in eene *eikenhouten* kist in een vrij graf mag begraven worden. Hij begeeft zich hierop naar den pastoor, verhaalt hem de zaak en vraagt om voor dit maal van deze bepaling bevrijd te mogen wezen, daar hij reeds eene eikenhouten kist had en het dus noodelooze uitgave zoude wezen, om nog weder eene andere kist van *greenenhout* te doen vervaardigen, welke kosten hem te hoog liepen.

Doch alles te vergeefs. De bidder echter overreedde de familie, om maar de begrafenis te laten doorgaan; hij zou het er wel door krijgen.

Toen men echter op het kerkhof gekomen was werd de begrafenis geweigerd, en daar de pastoor onverbiddelijk bleef en volstandig de begraving tegenhield, voor dat er ten minste een deksel van gewoon timmerhout op de kist zoude gemaakt zijn, was de man genoodzaakt den nek te krommen onder deze hierarchie. De kist werd voor het kerkhof nedergezet en naar een timmerman gezonden. Daar er een geruimen tijd verliep, eer de timmerman gekomen, en deze de kist geopend, en een ander deksel van gewoon timmerhout vervaardigd had, was de man en de familie, die misschien geene ooggetuigen van dit schandelijk tooneel wilden wezen, genoodzaakt eenige uren in eene nabij zijnde kroeg te vertoeven, tot dat de timmerman gereed was en de vrouw eindelijk in hare laatste rustplaats werd bijgezet.

Ziedaar dan, hoever de beschaving, vooruitgang en algemeene menschenliefde in onze verlichte 19. eeuw gevorderd zijn! De arme, die zijn gansche leven aan gebrek en ellende ten prooi geweest is, kan nog na zijnen dood in een land, welks natie zich onder de beschaafdste van Europa wil gehouden hebben, geen plekje gronds vinden, hoe klein het dan ook zij, waar zijn ligchaam kan rusten, zonder dat hij aan de hoonendste en smadelijkste voorwaarden voldoen moet.

Die zijn vader of moeder vermoord en aan de galg zijn goddeloos leven geëindigd heeft, kan nog in eene eikenhouten kist begraven worden; de wet verbiedt alleen uiterlijke plegtigheden. Maar de Catholijk, die bij zijn leven niet gezorgd heeft dat de kerk en pastoor het noodige bij zijne begrafenis profiteeren, hegaat hier ter stede nog grooter misdaad. Zijn ligchaam is geene zes planken eikenhout waard, maar als een doode hond wordt hij onder den grond gestopt, en ter naauwernood staat men hem nog eenige planken van het gemeenste timmerhout toe, ten einde niet als het vee op den mestvaald te verrotten. Geen wonder dan ook dat bij de lagere volksklassen, die gewoonlijk zeer op eene eerlijke begrafenis gesteld zijn, deze bepalingen de noodige uitwerking hebben, en zelfs het laatste penningske door weduwen en wezen ten offer gebragt wordt, om zoo mogelijk de begrafenis kosten te kunnen voldoen om in geen vrij graf hunnen echtgenoot en vader te moeten bijzetten. (*Ned. Avondblad.*)

VLISSINGEN. Zr. Ms. corvet Boreas, kapt. ter zee *Boelen*, onlangs van Java geretourneerd, en alhier in 's Rijks dok liggende, is met 1 Januarij 1843 buiten dienst gesteld. Naar men verneemt is er bij de directie van de marine alhier aanschrijving van het departement ontvangen, om de alhier liggende oorlogsbrik de Lynx, tot de in dienst stelling gereed te maken; de bevelhebber noch het etatmajor van dien bodem, zijn tot heden bekend.

— In het afgeloopen jaar 1842 zijn alhier geboren: van het mannelijk geslacht, 140 van het vrouwelijk geslacht 117, te zamen 257; waaronder 12 zonen en 14 dochteren in onecht.

Overleden: van het mannelijk geslachat 144, van het vrouwelijk geslacht 90, te zamen 234; zijnde onder het getal der mannelijk overledenen begrepen 30 vreemdelingen.

Voltrokken 62 huwelijken, terwijl er 1 echtscheiding heeft plaats gehad.

Als lev enloos zijn aangegeven; 5 van het mannelijk en 4 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 9; waaronder 1 zoon in onecht.

GEMENGDE BERIGTEN.

De aartshertog van Oostenrijk wordt te Spithead door tegenwinden opgehouden. — Ter eere van Mungo Parc, den beroemden reiziger in Afrika, is te Galashiels een monument opgerigt. — Aan de Leijdsche hoogeschool zijn 609 studenten ingeschreven. — Diefstallen zijn te 's Hage voortdurend aan de orde van den dag. — Men klaagt ook te Nijmegen sterk over armoede; gebrek aan fabrijkmatigen arbeid, schrijft men, vergroot dezelve zeer aanmerkelijk. — Leeuwarden is met 1. dezer in 74 wijken verdeeld; het voorname doel dezer nieuwe verdeeling is om gemakkelijker te kunnen voorzien in den nood der verarmde volksklasse. — Den 22 Dec. was er te Barcelona nog geen enkele reaal gestort voor de oorlogsschatting, ofschoon het bestuur der stad bleef voortgaan de bijdragen aan de huizen der ingezetenen te doen ophalen. — De dichters da Costa en Beets zijn tot Ridders der orde van den Nederlandsche Leeuw benoemd. — In Amsterdam zijn in 1842 geboren 3976 jongens, 3705 meisjes, dat volgens Bartjens is 7681 wiegelingen te zamen, er traden in den echt 1723 paren en 17 verkozen er weder uit te gaan, 7768 zielen verlieten het aardsche jammerdal.

MENGELINGEN.

Gedachten van Heine, over Kerk en Staat.

(INGEZONDEN.)

Ik haat niet den troon, maar alleen de winderige adel, welke zich in de nissen der oude troonen genesteld heeft, en welker karakter MONTESQUIEU zoo treffend schildert met de woorden: eergierigheid in verband met lediggang, gemeenzaamheid in verband met hoogmoed, begeerte zich te verrijken zonder arbied, afkeer van de waarheid, vleijerij, verraad, trouweloosheid, verachting der burgerpligten, vrees voor vorstendeugd en aandeel aan belastering der vorsten.

Ik haat niet het altaar, maar ik haat de slangen die onder de rommeling der oude altaren loeren; die argdenkende slangen, die, onschuldig als bloemen, lagchen, terwijl zij heimelijk hun gift in de kelk des levens mengen en later sissen in het oor des vromen bidders; die veinzende wormen met zoete woorden.

Mel in ore, verba lactis,
Fel in corde, fraus in factis.

Dewijl ik een vriend van den Staat en der godsdienst ben, haat ik de misgeboorte welke men religie van staat noemt; dat wangedrocht, uit de boeleerschap der wereldlijke en geestelijke magt ontstaan; dat muildier, door den schimmel des antichrist met de ezelin des christendoms verwekt. Waren er geen zoodanige staatsgodsdiensten, geen bevoorregting van een dogma en van een cultus, dan was Duitschland eensgezind en sterk, zijne zonen heerlijk en vrij. Thans echter is ons arm vaderland verscheurd door godsdienstige tweespalt; het volk is verdeeld in vijandige religie-partijen; protestantsche onderdanen twisten met hunne Katholijke vorsten, of omgekeerd; — overal mistrouwen, krijptokatholicismus of krijptoprotestantismus; overal verkettering, geloofespionnage, piëtismus, mijsticismus, doorsnuffeling van kerknieuwstijdingen (kirchenzeitung), sectenhaat, bekeeringszucht; en terwijl wij over den hemel strijden, gaan wij op aarde te gronde. Een differentismus in religieuse zaken ware mogelijk alleen in staat ons te redden, en met zwakker te worden in het geloof, kon Duitschland politiek sterker worden.

Voor de godsdienst zelve, voor haar heilig wezen is het verderfelijk, wanneer zij met voorregten bekleed wordt, wanneer hare dienaren door den staat voorkeurswijze bezoldigd worden, en tot behouding dezer dotatien harerzijds verpligt zijn den staat te vertegenwoordigen en diensvolgens de eene hand de andere wascht, de geestelijke de wereldlijke, en omgekeerd, en er een geharrewar ontstaat, welke God eene dwaasheid en den menschen eenen gruwel is. Heeft de staat bestrijders, dan worden ook deze vijanden van de godsdienst door den staat bevoorregt en die dus deszelfs bondgenoot is; en ook de tevredene vrome wordt mistroostig, wanneer hij, in zakken van godsdienst staatkundige bedoelingen ziet ondergeschoven. Het meest strijdend is de hoogmoed der priesters, wanneer zij, vermeenende den staat eene dienst te hebben bewezen, door dezelve de geestelijke boeijen te leenen om de volken te kluisteren, wederkeerig over de bajonnetten van den staat denken te kunnen beschikken.

De godsdienst kan nooit erger zinken dan wanneer zij aldus tot staatsgodsdienst verheven is, dan gaat als het ware hare innige onschuld verloren en zij wordt zoo hoogmoedig als eene verklaarde maitres. Gewis wordt haar dan meer hulde toegebragt en meer eerbied verzekerd. Zij viert dagelijks nieuwe overwinningen, en luisterrijke processien; bij zoortgelijke triomphen dragen zelf Bonapartische Generaals hun de kaarsen voorop; de stoutste geesten scharen zich onder hunne vanen; dagelijks worden ongeloovigen bekeerd en gedoopt, — doch dit vele wateropgieten maakt de soep niet vetter en de nieuwe rekruten der staats-religie gelijken de met geweld geronselde soldaten: zij vullen de kerk. Van opofferingen is niet meer de reden. Gelijk koopmansbedienden met hunne monsterkaarten, zoo reizen de missionarissen met hunne tractaatjes en bekeeringsboekjes; er is geen gevaar meer bij dezen handel, die in gansch mercantiele oeconomische style gedreven wordt. — Zoolang eene godsdienst met andere godsdiensten te kampen heeft en meer vervolgd wordt dan zij-zelf vervolgt, is zij heerlijk en vereerenswaardig: daar alleen zijn bezieling, opoffering, martelaren en lauweren te wachten. Hoe schoon, hoe heilig, hoe liefelijk, hoe hemelsch zoet was het Christendom der eerste eeuwen, toen het nog deszelfs Stichter in heldenmoed des lijdens navolgde. Daar was de schoone legende van eenen heimelijken God, die in zachte jongelingsvorm onder Palestina's palmboomen wandelde, menschenliefde predikte en eene vrijheids- en gelijkheidsleer openbaarde, die ook later door de verstandigste koppen als waar erkend werd.

Met deze Christelijke godsdienst vergelijke men de verschillende Christendommen die in onderscheiden landen als staatsgodsdienst geconstitueerd zijn; b. v. de Roomsch Apostolisch Katholijke kerk, of anders, het katholicismus zonder poezij, die wij als High church of Engeland heerschen zien; dit bedroevend vermolmd geloofsgeraamte, waarin het bloeijende leven uitgestorven is. Gelijk aan de bedrijven monopolie schadelijk is, is zij dit ook aan de godsdienst: door vrije mededinging blijft zij krachtig, en zij zal dan eerst tot hare oorspronkelijke reinheid terugkeeren, zoodra de politieke gelijkheid der godsdiensten ingevoerd wordt.

De edelst denkende mannen in Europa hebben het reeds lang beslist, dat dit het eenige middel is om de godsdienst voor geheelen ondergang te behoeden, doch de dienaren derzelve zullen eerder het altaar-zelve opofferen, dan dat zij zullen toestaan dat van datgene wat daarop geofferd wordt het minste verloren ga; gelijk ook de adel eer de troon-zelve waarop de doorluchtige gezeteld is ten verderve zal overlaten, dan met ernstige wil de ongeregtigheden harer voorregten opgeven. De hartstochtelijke belangstelling in troon en altaar is veelal slechts een kluchtspel, hetwelk den volke voorgegocheld wordt! Die het gulden geheim beloert heeft weet, dat de herders minder dan de leken God eerbiedigen en de adelijken het koningschap, hetwelk zij openlijk zooveel eerbied bewijzen, en voor hetwelk zij zooveel eerbied bij anderen trachten aan te wakkeren, in hunne harten bespotten en verachten. Waarlijk zij gelijken de lieden die aan het publiek voor eene kermisteit waar een herkules, reus, dwerg, wildeman, vuureter of ander merkwaardig man voor geld te zien is, de sterkte, grootheid, onkwetsbaarheid, of schranderheid met de overdrevenste bewoordingen uitbazuinen, daarbij de trompet blazen en een bont kleed dragen, terwijl zij in hun hart de ligtgeloovigheid van het bewonderende volk uitlagchen en de arme hooggeprezene bespotten, daar hij hen door gewoonte en dagelijksch verkeer onverschillig is geworden en zij de zwakheden, en aangeleerde kunsten maar al te wel kennen.

Overtuigd ben ik, dat men den tijd zal beleven, dat de Koningen zich niet meer zullen willen leenen tot een toonpop van hunne adellijke verdrukkers; dat zij de etiquette zullen vernietigen, de marmeren paleizen zullen ontspringen en de glinsterende plunje van zich zullen werpen; de diamanten hoepel welke men hun over de ooren getrokken heeft om ze voor de volksstem te versperren, de gouden stok, die men hen als een toonteeken der heerschappij in handen heeft gegeven, zullen verbrijzeld worden: en de koningen zullen vrij zijn gelijk andere menschen, vrij onder dezelve wandelen, vrij gevoelen, vrij huwen en vrij hunne gedachte kunnen mededeelen: dit is de emancipatie der Koningen. U.

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 5 Januarij. Sedert den 3 dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

The Nelson, G. Rybutt, Londen, tarwe; de Aurora, N. H. Muller, Messina, fruit.

Therese, M. Michelsen, Havannah, Herald, J. Sther, Trieste, Sylphide, M. Ahrends, Trieste, Heinrich, C. Hogerman, Livorno, Euphemie, M. Gregory, New-Castle, Elionore, H. Ralph, Bordeaux, Ocean Child, H. Prodrich, Oostende, The Mary, J. Turner, Liverpool, Hope, J. Emery, Hull, der Venus, J. Hjarne, Gohtenburg, de Tif, M. Laabs, Bordeaux, alle ballast; The May Flowes, J. Wesley, Dublin, The Cleveland, R. Anderson, Arbreath, William Mitchel, J. Harvy, Glas Cow, Pisik, H. Monrels, Londen, alle schors.

— Gedurende het jaar 1842 zijn te Antwerpen uit zee aangekomen 1391 schepen, te zamen metende 213,745 tonnen, waaronder 61 onder Amerikaansche, 15 onder Oostenrijksche, 55 onder Fransche, 286 onder Belgische, 48 onder Nederlandsche, 329 onder Engelsche, 15 onder Russische, 126 onder Deensche, 55 onder Noorweegsche, 47 onder Zweedsche, 162 onder Hanoversche, 95 onder Mecklenburgsche en 56 onder Pruissische vlag. In het vorig jaar waren aldaar gearriveerd 1227 schepen, te zamen metende 182,293 tonnen.

— Kapitein J. Harvey, van Charleston te Antwerpen aangekomen, rapporteert, den 7 December op 56 gr. breedte gezien te hebben een brandend driemastschip van ongeveer 400 tonnen.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende Artikelen te MIDDELBURG,

5 Januarij 1843.

De Nederlandsche mudde.		De Nederlandsche mudde.	
2 J. Zeeuwsche dito	f 8.25	Boekweit	f 6.00
1 J. dito	« 8.25	Winter Garst	« 4.80
N. dito dito	« 8.25	Zomergarst	« 4.50
2 J. Walch. Tarwe	« 8.75	W. Witte Boonen	« 8.75
1 J. dito	« 8.75	W. N. Bruine dito	« 10.00
Nieuwe dito	« 8.50	W. O Paardenboonen	« 5.75
2 J. Zeeuwsche Rogge	« 7.00	Z. N. dito	« 4.75
1 J. dito	« 7.50	Raapolie	f 59.00 p. v.
Nieuwe dito	« 7.50	Patentolie	« 41.50 «
W. Groene Erwten	« 7.25	Lijnolie	« 39.00 «
Witte dito	« 7.00	Raapkoeken f	de 1040 st.
Koolzaad	« 11.00	Lijnkoeken	« 9.00 « 100 «
Haver	« 5.00		

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.